

Kainuun edunajaminen

MH § 204

Kainuun edunajamisen ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on Kainuun aluekehityksen tilannekuvan ja edunajamisen linjausten pohjalta käydä keskustelua maakunnan edunajamisen ajankohtaisista asioista.

Kainuun edunajamisella on useita kohderyhmiä ja tasoja erillisliitteen nro 1 mukaisesti. Kulloisenkin maakuntahallituksen kokouksen ajankohtaiskatsauksen asiakysymykset voivat tulla näiltä eri alueilta. Tätä kokonaisuutta avataan esittelytekstissä aluksi ja lopuksi käsitellään 27.9.2021 kokoukselle tarkoitetut asiat. Osana perehdyttämistä edunajamista esitellään myöhemmin laajemmin maakuntahallituksen jäsenille.

Erillisliite nro: 1

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina kansanedustajat Tuomas Kettunen, Merja Kyllönen ja Raimo Piirainen, Vihreiden puoluevaltuuston puheenjohtaja Silja Keränen, Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen ja Kainuun hyvinvointialueen valmistelujohtaja Timo Korhonen.

Kainuun liiton ja maakuntahallituksen edunajamisen kokonaisuus

Edunajaminen ja alueyhteistyö ovat keskeisiä keinoja toteuttaa maakuntaohjelmaa ja liiton aluekehitystehtävää omassa päätösvallassa olevien resurssien lisäksi. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat kansallinen ja kansainvälinen edunvalvonta ja ennakoiva edunajaminen (ks. erillisliitteen 1 kuva).

Kainuun edunvalvontaa ohjataan jatkuvasti maakuntahallituksen kokouksissa (ajankohtaiskatsaukset) ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Maakuntahallitus myös erikseen päättää edunajamisen tavoitteista ja kärkihankkeista. Kainuun liiton edunajamistoimintaa johtaa maakuntajohtaja.

Kainuun liiton oma toiminta edunajamisessa keskittyy Kainuulle tärkeisiin valtion budjetti- tai lainsäädäntöhankkeisiin vaikuttamiseen sekä tähän liittyvään kunta- ja sidosryhmäyhteistyöhön. Poliittisessa edunajamisessa Kainuun kansanedustajat, maakuntahallitus ja maakuntajohtaja ovat avainhenkilöitä. Kainuun liiton virasto valmistelee ja avustaa asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan asioiden valmiste-

lua.

Kainuu osallistuu maakuntien väliseen (eli suuralueiden) yhteistyöhön sekä Pohjois-Suomen että Itä-Suomen maakuntien kanssa. Molemmilla suuralueilla yhteistyötä johdetaan kiertävän puheenjohtajuuden ja maakuntien virkahenkilö- ja luottamushenkilöjohdosta koostuvan neuvottelukunnan kautta. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat järjestävät myös yhteisiä kokouksia (mm. Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokouksen). Keskeinen tavoite suuralueiden yhteistyössä on poliittisen vaikutusvallan vahvistaminen.

Maakunnan liitoilla on keskinäinen sopimus yhteistyöstä, johon sisältyy yhteistä vaikuttamista maakuntia koskevaan lainsäädäntöön ja aluekehittämisen keskeisiin valtion hankkeisiin. Lisäksi tähän sisältyy liiton eri vastuualueiden vertaisverkostot, mm. säännöllisesti kokoon tuva maakuntajohtajien kokous. Yhteistyön yhteiset henkilöresurssit sopimuksella hankittu Kuntaliitosta (päätoimisena henkilönä Johanna Viita).

Kainuun liiton edunajamiseen ja aluekehitysviranomaisen tehtävään liittyy kiinteästi kansainvälinen ulottuvuus, sillä maakunnan liitot ovat Suomessa Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan tarkoittama aluetasoa edustava virallinen organisaatio. Näin ollen liitoilla on mandaatti toimia alueiden välisessä yhteistyössä ja tehdä tähän perustuvia alueiden välisiä sopimuksia. Kainuun liitto on sopimus pohjaisena jäsenenä Barentsin alueyhteistyössä ja Euregio-Karelia yhteistyössä. Myös Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen edunvalvonta (EU-toimisto) Brysselissä perustuu maakuntien väliseen sopimukseen.

Ajankohtaiskatsauksen teemat 27.9.2021

1. Edunajamisen käsittelytavasta päättäminen

Maakuntahallitus käy keskustelun toimintatavasta edunajamisen ajankohtaisten asioiden valmistelusta ja käsittelystä maakuntahallituksen kokouksissa. Pohjaesityksenä on jatkaa edellisen valtuustokauden toimintamallia, jossa jokaisessa maakuntahallituksessa käsitellään omana kokonaisuutena Kainuun edunajamisen ajankohtaiset asiat ja tähän asiakohtaan kutsutaan pysyvät asiantuntijat ja tarvittaessa muita ulkopuolisia alustajia.

2. Kainuun asemoituminen liikenneasioita koskevassa edunvalvonnassa

Kainuun liitto on mukana sekä Itä-Suomen että Pohjois-Suomen liikennesuunnittelussa ja suuralueiden neuvottelukunnissa. Suuralueiden kesken on sekä yhteisiä tavoitteita että intressieroja,

jotka tunnistaen olemme pyrkinneet toimimaan johdonmukaisesti edunajamisessa. Myös keskustelua suuralueiden laajenevasta liikenneasioiden yhteistyöstä on ollut keskustelua Barentsin liikennesuunnitelmien lisäksi koskien EU-edunvalvontaa.

3. Kainuun asiat valtion budjettiesityksessä ja valmisteilla olevassa lainsäädännössä

Mm. kaivosvero, lentoliikenteen ostopalvelujen ja poliisien määrärahat olivat valtion tulo- ja menoarvioesityksen Kainuuta koskevia ratkaisuja.

Lähiainakoina lakivalmistelusta on odotettavissa lausuntokierros ehdotuksesta maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistamiseksi. Tietävästi kaavoitus- ja rakennuslaiksi (KRL) nimetyille ehdotukselle ei ole löytynyt poliittista yhteisymmärrystä, ja lausunnon voi tulla ympäristöministeriön oma ehdotus. Maakunnan liitot ovat valmistelun aikana aktiivisesti pyrkineet vaikuttamaan erityisesti maakuntakaavan asemaa, tehtäviä ja oikeusvaikutteisuutta koskeviin asioihin osin myös yhteistyössä Kuntaliiton kanssa.

4. Eduskunnan ajankohtaiset

Kuullaan kansanedustajien esille nostamat aiheet.

5. Kainuun hyvinvointialueen valmistelutilanne

Kainuun kuntakierroksella tuotiin esiin toive Kainuun liiton roolista vaikuttaa kuntien kanssa yhdessä Kainuun tulevan hyvinvointialueen valmisteluun sekä kuntien talouteen liittyvään edunvalvontaan. Kainuun hyvinvointialuetta koskevista asioista maakuntahallitukselle raportoi tarpeen mukaan valmistelujohtaja Timo Korhonen.

6. Valtiovarainministeri Saarikon vierailu Kainuussa 20.9.2021

Vierailuun liittyvä Kainuun esittelyaineisto lähetetään tiedoksi maakuntahallituksen jäsenille.

7. Muut mahdolliset, kiireelliset ajankohtaisasiat

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että jokaisessa maakuntahallituksessa käsitellään omana kokonaisuutena Kainuun edunajamisen ajankohtai-

set asiat ja tähän asiakohtaan kutsutaan pysyvät asiantuntijat ja tarvittaessa muita ulkopuolisia alustajia.

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa ajankohtaisinformaation ja siihen liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallitus:

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Merkittiin, että Kainuun ELY-keskuksen ylläjohtaja Jaana Korhonen esitteli ELY-keskuksen ajankohtaisia asioita.
